

טבלת סיכום- הגישות השונות להגדרת אופייה הרצוי של מדינת ישראל (כל הזכויות שמורות לסימה רוזוליו)

מדינת התורה (הלכה)	מדינה דתית לאומית	מדינת לאום יהודית תרבותית	מדינת העם היהודי	מדינת היהודים	מדינת כלל אזרחיה
ייחוד הגישה	חוקי המדינה- חוקי ההלכה. ההנהגה-דתית.	שילוב חוקי ההלכה, המשפט העברי וחוקי המדינה הדמוקרטית.	צביונה היהודי של המדינה מושפע מהמורשת והמסורת היהודית שהיא פלורליסטית.	המדינה שייכת לכל בני העם היהודי בארץ ובתפוצות. לכן יש חשיבות בקיום מוסדות ושיתוף וחקיקה רלוונטית.	מדינה דמוקרטית השייכת לכלל אזרחיה הזכאים לזכויות שוות ללא הבדלי דת, גזע ומין
יחס לציונות	כפירה, הקמת מדינה צריכה לבוא כחלק מגאולה ניסית.	קבלה, הקמת המדינה היא שלב בדרך לגאולה.	דוגלת בציונות		
יחס לדמוקרטיה	כפירה, שכן היא לא רואה באלוהים כמקור הסמכות ובהלכה כביטויה.	קבלה, תוך מתן מעמד מיוחד וגבוה יתר לחוקי ההלכה בחיים הציבוריים.	קבלת הדמוקרטיה תוך שמירה על הדומיננטיות של הלאום היהודי		
יחס לדת הפרט המדינה	אורח חיים דתי לחלוטין במישור הפרטי והציבורי. היהדות כדת המדינה.	לפרט- חופש בחירה. המדינה- חילונית בשלב זה אך לדת מעמד גבוה במיוחד בחיים הציבוריים.	לפרט- חופש בחירה. המדינה- חילונית בעלת זיקה למורשת ישראל במובנה הרחב ביותר תוך כדי התייחסות חיובית גם לדת	לפרט- חופש בחירה. המדינה- נפרדת לחלוטין מדת.	הפרדה מוחלטת בין דת ,לאומיות לבין מדינה.
אורח חיים תרבותי	תרבות יהודית חרדית	השאפה לקיים אורח חיים דתי ולשכנע את כל הציבור בנכונותו	התרבות מעוצבת משילוב בין מרכיבי המסורת היהודית והדת לבין ליברליים, הומניסטיים מודרניים. (מבוטא בסמלים, חוקים, ערכים וחינוך).	כמו מאפייני התרבות במדלי"ת ובנוסף- ביטוי לתפיסתה של המדינה כמרכז תרבותי של כלל יהודי העולם ומוקד הזדהות לאומית עבורו.	תרבות פלורליסטית.
סוג הלאומיות	אתנית				
הרכב האוכלוסייה	רוב יהודי				
מקור הסמלים	הלכתי	דתי-לאומי	המורשת וההיסטוריה היהודית		
קבוצות מייצגות	מחנה חרדי קיצוני	הציונות הדתית	מסורתיים וחילוניים		
מפלגות מייצגות	ש"ס ויהדות התורה	הבית היהודי	כל המפלגות ציוניות	כל המפלגות ציוניות מפלגות עולים	מר"צ מפלגות ערביות
מקור הסמלים	הלכתי	דתי-לאומי	המורשת וההיסטוריה היהודית		
קבוצות מייצגות	מחנה חרדי קיצוני	הציונות הדתית	מסורתיים וחילוניים		
מפלגות מייצגות	ש"ס ויהדות התורה	הבית היהודי	כל המפלגות ציוניות	כל המפלגות ציוניות מפלגות עולים	מר"צ מפלגות ערביות

	מדינת הלכה	מדינה דתית לאומית	מדינת לאום יהודית-לאומית	מדינת העם היהודי	מדינת היהודים	מדינת כלל אזרחיה
מאפיין ייחודי	המדינה מתבססת אך ורק על חוקי ההלכה (התורה) היהודית	שאיפה למדינת הלכה עם קבלת רעיונות דמוקרטיים.	הדגשת התרבות, המורשת וההיסטוריה של העם היהודי	הדגשת הזיקה שבין מדינת ישראל לבין היהודים בתפוצות.	דגש על רוב יהודי ועל דומיננטיות יהודית בכל תחומי החיים.	מדינה השואפת לביטול הזיקה שבין המדינה לבין הלאום היהודי.
יחס לציונות	שלילת הציונות	מדינה ציונית. המדינה היא ראשית הגאולה ותנאי הכרחי לביאת המשיח.	מדינה ציונית.	מדינה ציונית.	מדינה ציונית.	שלילת הרעיון הציוני.
סוג לאומיות	לאומיות אתנית	לאומיות אתנית.	לאומיות אתנית.	לאומיות אתנית.	לאומיות אתנית	לאומיות פוליטית.
עמדה ביחס להרכב דמוגרפי	מדינה שיחיו בה רק יהודים	רוב יהודי.	רוב יהודי.	רוב יהודי על-ידי יישומו של חוק השבות.	דגש על רוב יהודי על-ידי יישומו של חוק השבות.	מדינת כל אזרחיה ללא העדפה ללאום זה או אחר.
זיקה לדמוקרטיה	שלילת הדמוקרטיה. מקור הסמכות הוא האל, התורה, חוקיה ומפרשיה.	שילוב של עקרונות הדמוקרטיה עם דגש על חיים יהודיים. מקור הסמכות העליון הוא האל והשאיפה היא למדינת הלכה. במקרים של התנגשות בין ההלכה לבין הרעיונות הדמוקרטיים, תהיה עליונות להלכה. שאיפה להשתתף בחיים הפוליטיים על-מנת לחוקק חוקים בעלי אופי דתי. שיתוף פעולה בין המפלגות הדתיות לבין הציבור והמפלגות הלא דתיות.	מדינה דמוקרטית.	מדינה דמוקרטית.	מדינה דמוקרטית. מתח חריף בין הזכות לשוויון לבין הדומיננטיות היהודית בכל תחומי החיים.	מדינה דמוקרטית ללא כל מאפיין של זהות יהודית. היהדות במדינה תישמר כחלק מהשמירה על פלורליזם תרבותי ואוטונומיה תרבותית. דגש על עקרונות הדמוקרטיה כמו שוויון, חירות, פלורליזם.
זיקה לדת היהודית	מדינה דתית (חוקים, הנהגה ומוסדות – על-פי ההלכה). ברשות הפרט וברשות הכלל – החיים על-פי מצוות ההלכה.	מדינה דתית (חוקים, הנהגה ומוסדות) ברשות הכלל וברשות הפרט – שאיפה לאורח חיים על-פי ההלכה, תוך פתיחות לערכים אוניברסליים.	מדינה חילונית המדגישה את אופייה היהודי ע"י סמלים, חוקים, חינוך. הגדרה סובייקטיבית של היהדות (כל אדם תופס ומבטא את יהדותו בדרך בה הוא בוחר).	מדינה חילונית. הדגש הוא על מדינת ישראל כמרכז תרבותי ורוחני של כלל יהודי העולם.	אופייה של המדינה ייקבע על-ידי הרוב היהודי ועל-פי רצונו.	מדינה חילונית, פלורליסטית. הפרדה מוחלטת בין הדת לבין המדינה (מדינה חילונית השוללת כפייה דתית)